

 **Trimbos
instituut**

Netherlands Institute of
Mental Health and Addiction

D&B

ONTWIKKELING WAARSCHUWENDE TEKST KANSSPELEN
WAT KOST GOKKEN JOU? STOP OP TIJD. 18+

OVER ONS

Anouk Tuijnman
Onderzoeker
Trimbos-instituut

Sabine Jansen
Gedragpsycholoog
Dijksterhuis & van Baaren

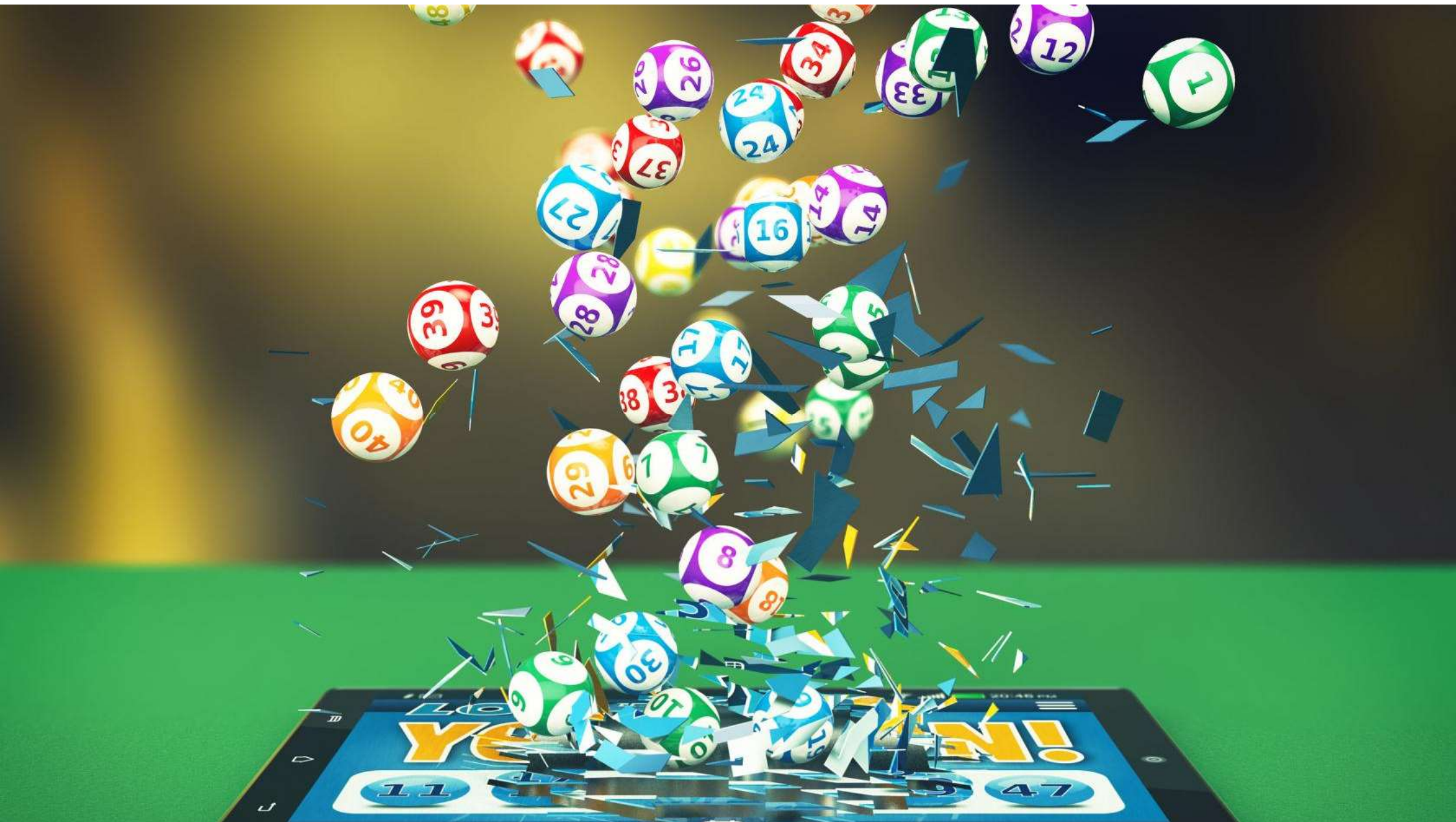

Goals

AANLEIDING – AANPASSING WET (2021)

KANSSPELEN OP AFSTAND

“

Wijzen op risico's van deelname aan kansspelen, vooral bedoeld om onmatige deelname te voorkomen.

ONMATIGE DEELNAME =

- Wanneer deelname aan kansspelen ten koste gaat van de (financiële) gezondheid en/of (sociale) omgeving van de doelgroep.
- Het doel is niet om deelname aan kansspelen te voorkomen.

DE OUDE DISCLAIMER:

SPEEL BEWUST **18+**

**WAT VALT JULLIE OP AAN DEZE
DISCLAIMER?**

SPEEL BEWUST **18+**

WAAROM DE OUDE DISCLAIMER NIET TOEREIKEND IS:

- Houdt het midden tussen een waarschuwing & aansporing.
- Het woord “speel” roept mogelijk positieve associaties op.
- Bewust is een abstract begrip.
- “Bewust” is geen B1-taalniveau, en voor een groot deel van de doelgroep geen goed te begrijpen woord.

A wide-angle landscape photograph of a mountain range. The foreground shows a grassy ridge leading towards a valley. The background features rolling hills and distant mountain peaks under a sky filled with wispy, grey clouds. The overall tone is somewhat somber and atmospheric.

TOTSTANDKOMING VAN DE NIEUWE DISCLAIMER

DRIE NIVEAUS VAN IMPACT

- Kennis
- Houding
- Gedrag

PSYCHOLOGISCH LANDSCHAP

- **Persoonlijke factoren**
- **Sociale (omgevings)factoren**
- **Karakteristieken van het spel**

MAAR...

- Met een disclaimer kunnen we aan deze factoren niks veranderen.
- Deze inzichten waren dus niet bruikbaar voor onze gedragsstrategie.

HET PSYCHOLOGISCH LANDSCHAP WAAR WE WÉL IETS MEE KUNNEN:

Illusie van
controle
(magisch
denken)

Onjuiste
(optimistische)
risicopereceptie

Overschatting
van de
winkans

Kennisgebrek
over de winkans
& gevolgen

Positieve sociale
norm rondom
gokken

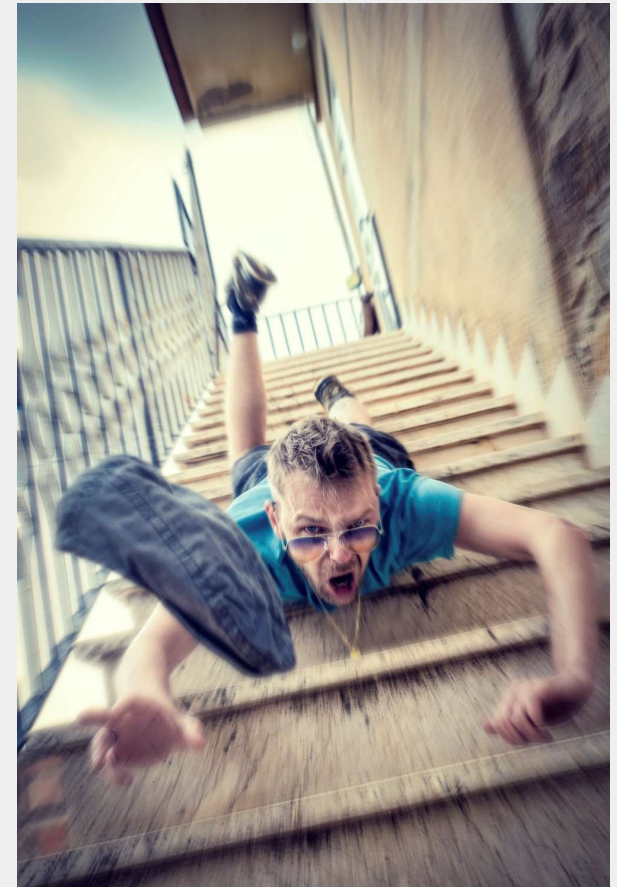
Self-efficacy:
Het vertrouwen
om te kunnen
stoppen

CHECKLIST DISCLAIMER

- Algemene voorwaarden voor disclaimers
- Én specifieke voorwaarden voor een waarschuwende tekst voor kansspelen

1. TREKT AANDACHT

- Zet in op verliesaversie
- Verliesboodschap dient als *disrupt*

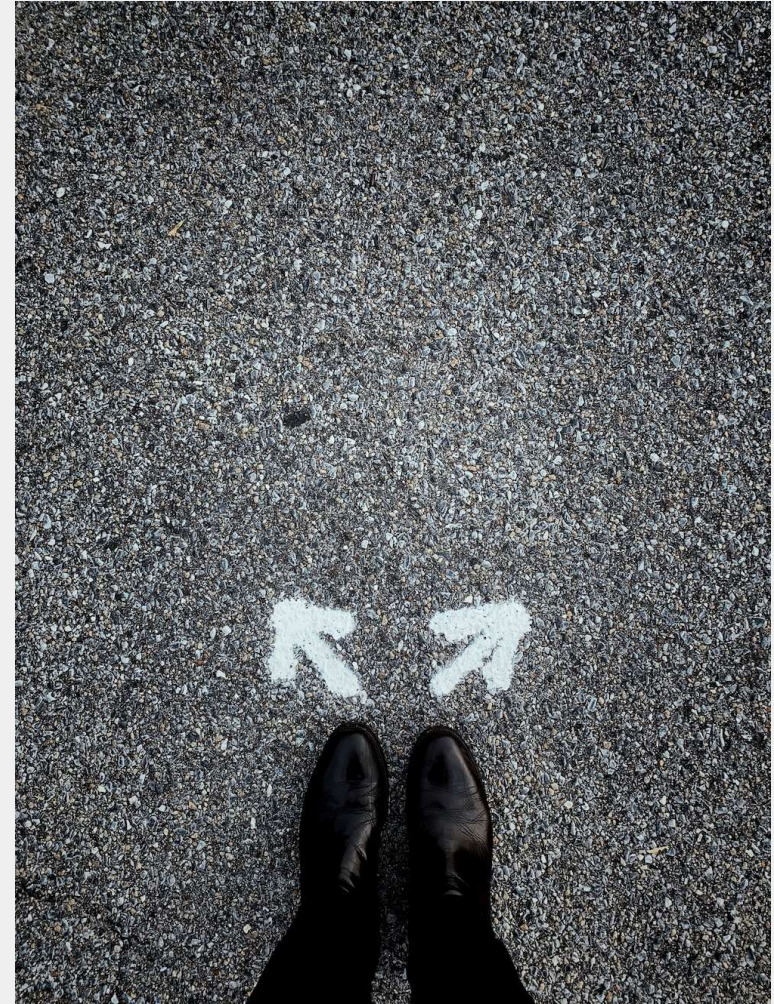
2. ACTIVEERT

- Zet aan tot gedrag (handelingsperspectief)
- Zelfrelevante boodschap (persoonlijke vraag)
- Zet in op emotie (verliesaversie)

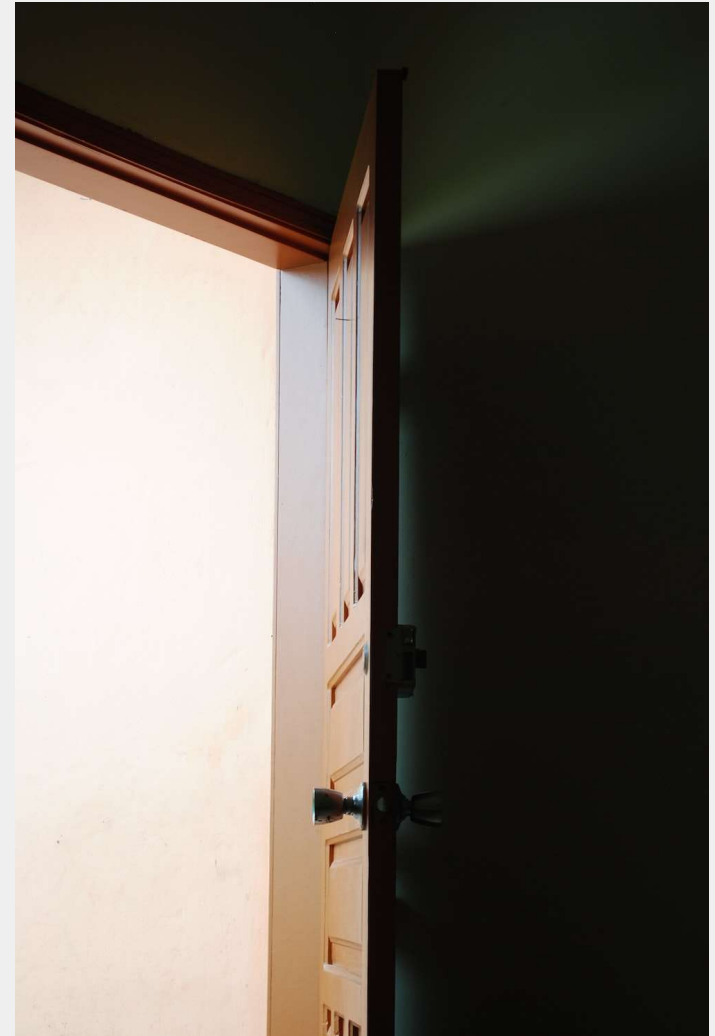
3. IS EENDUIDIG

- Niet dubbel te interpreteren
- “Speel bewust”

4. IS TOEGANKELIJK

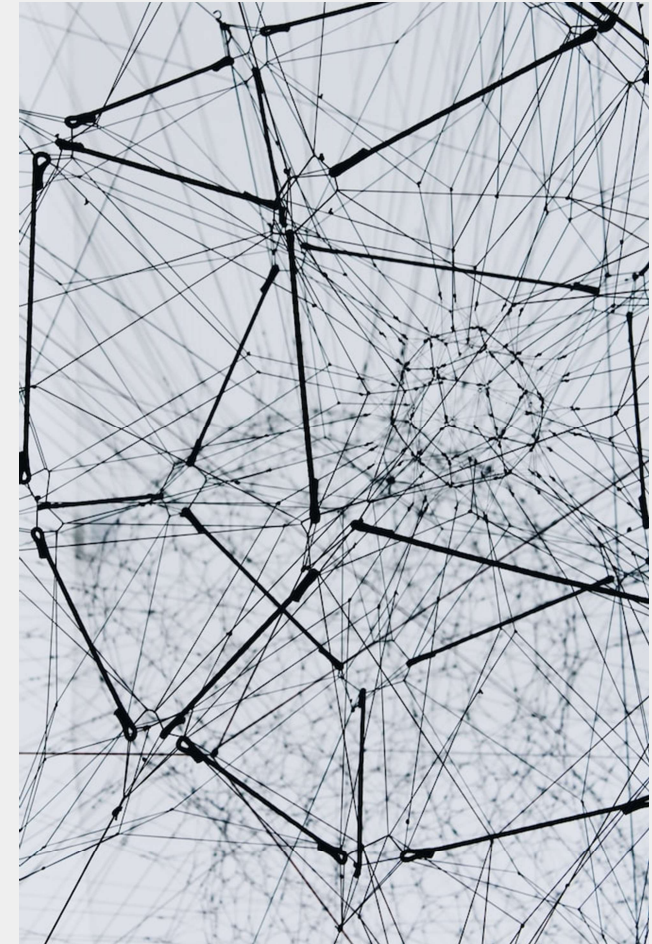
- Geen beeldspraak
- Geen complexe of abstracte taal
- B1-niveau

5. WORDT OPTIMAAL COGNITIEF VERWERKT

De disclaimer:

- Wordt makkelijk verwerkt en onthouden
 - kort en fluent
- Vermijdt positieve associaties met kansspelen
- Vermijdt bij voorkeur het woord 'niet'
- Communiceert geen 'verkeerde' sociale norm.
- Committeert niet aan verkeerd oud gedrag

CHECK DE DISCLAIMERERS

- Score op het formulier elke disclaimer van 1 tot 3
- Tel vervolg de totaalscores bij elkaar op.
- Welke disclaimer zouden jullie kiezen?

IEDEREEN KAN **VERLIEZEN**. OOK JIJ. **18+**

DE KANS IS GROOT DAT JE **VERLIEST**. **18+**

GOKKEN KOST GELD. WAAR LEG JIJ DE **GRENS?** **18+**

VOORKOM **SPIJT**. **STOP** OP TIJD. **18+**

WAT KOST GOKKEN JOU? **STOP** OP TIJD. **18+**

**GEDRAGS
CHECK**

AANDACHT

ACTIVEREND

EENDUIDIG

TOEGANKELIJK

COGNITIEVE
VERWERKING

FRAMING VAN DE BOODSCHAP

De disclaimer:

Trekt aandacht

raakt je (zet bij voorkeur in op emotie/verliesaversie)

Activeert (zorg voor een 'rational override' of zet aan tot gedrag).

zet aan tot gedrag

is zelf-relevant (dit kan het beste door een vraag te stellen)

raakt je (zet bij voorkeur in op emotie/verliesaversie)

Is eenduidig (niet dubbel of 'verkeerd'/positief te interpreteren).

Is toegankelijk (geen beeldspraak of complexe taal, alleen woorden op B1-niveau).

Houdt rekening met optimale cognitieve verwerking

wordt makkelijk verwerkt en onthouden (kort en fluent,).

legt geen positieve associaties met kansspelreclame (dus geen woorden als winnen, plezier, spelen,..).

vermijd bij voorkeur het woord 'niet'.

communiceert geen 'verkeerde' sociale norm.

committeert niet aan verkeerd oud gedrag.

IEDEREEN KAN **VERLIEZEN**. OOK JIJ. **18+**

DE KANS IS GROOT DAT JE **VERLIEST**. **18+**

GOKKEN KOST GELD. WAAR LEG JIJ DE **GRENS?** **18+**

VOORKOM **SPIJT**. **STOP** OP TIJD. **18+**

WAT KOST GOKKEN JOU? **STOP** OP TIJD. **18+**

**GEDRAGS
CHECK**

AANDACHT

ACTIVEREND

EENDUIDIG

TOEGANKELIJK

COGNITIEVE
VERWERKING

WAT KOST GOKKEN JOU? STOP OP TIJD.

18+

GEDRAGS
CHECK

AANDACHT

ACTIVEREND

EENDUIDIG

TOEGANKELIJK

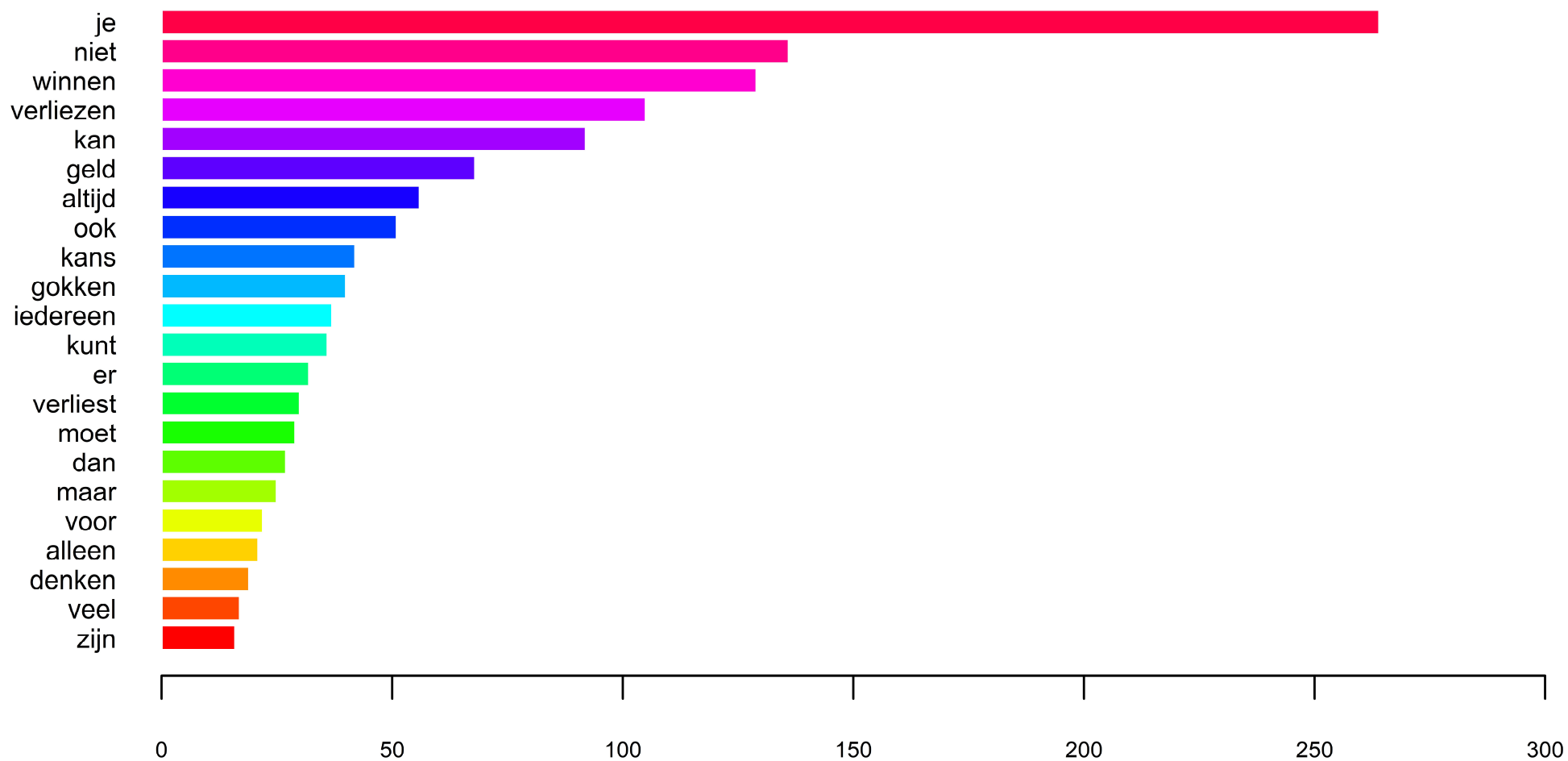
COGNITIEVE
VERWERKING

HOE MEET JE DIT BIJ DE DOELGROEP?

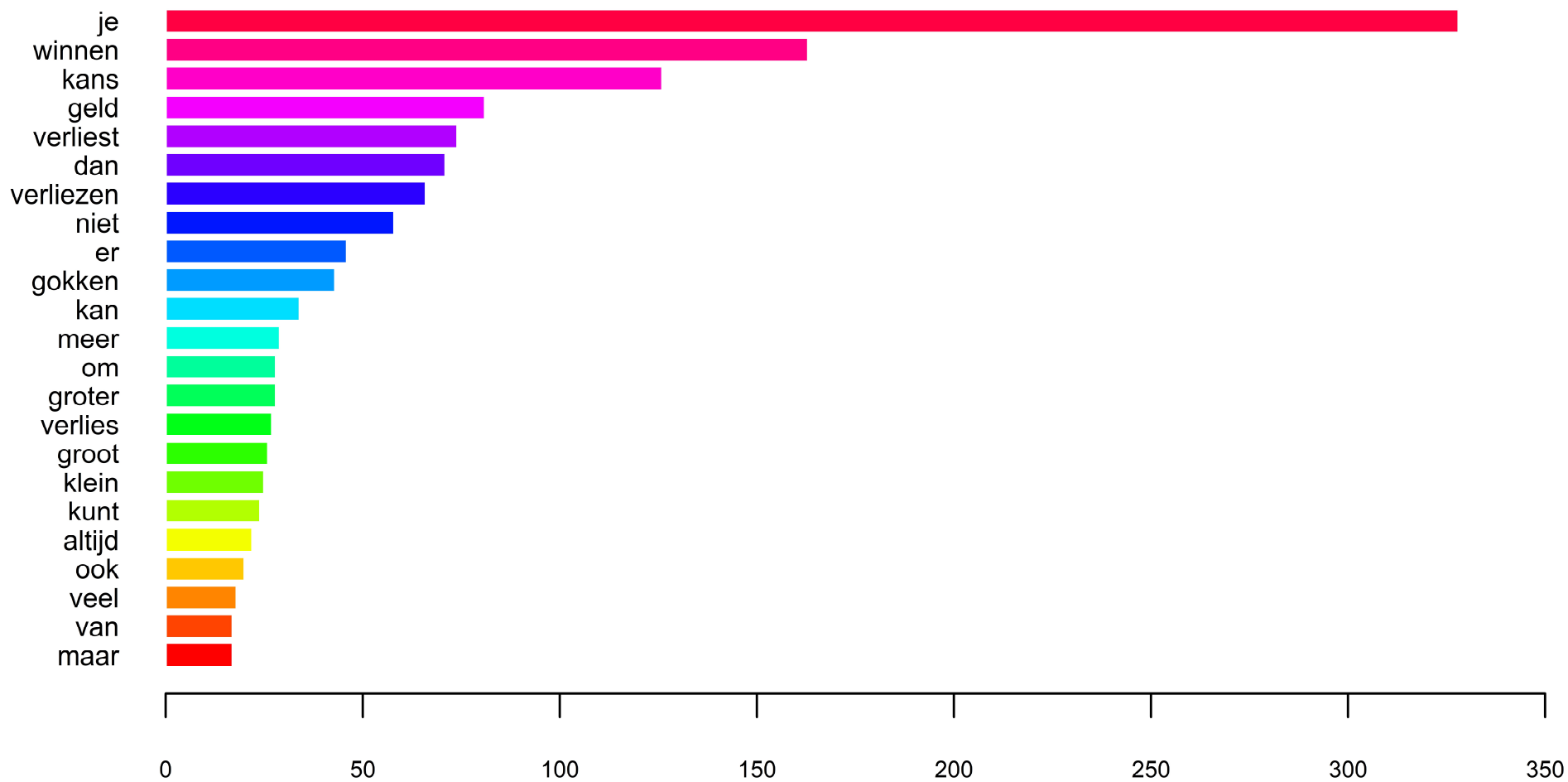
Tekst #1 Iedereen kan verliezen, ook jij: Meest populaire woorden in de tekstuele antwoorden

Let op: slechts minimale opschoning gedaan (verwijderen de/het/en, etc.)

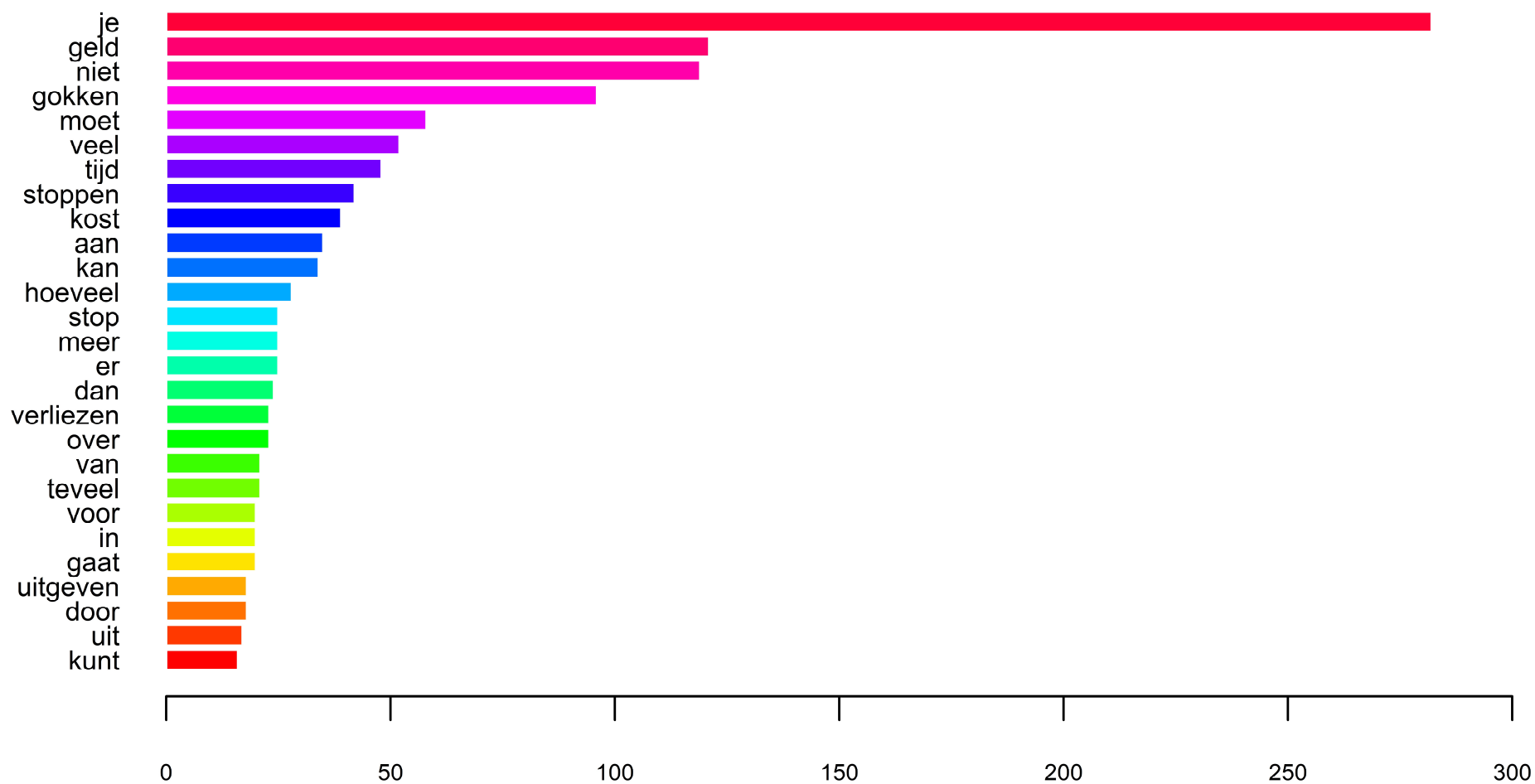
Tekst #2 De kans is groot dat je verliest: Meest populaire woorden in de tekstuele antwoorden

Let op: slechts minimale opschoning gedaan (verwijderen de/het/en, etc.)

Tekst #3 Wat kost gokken jou? Stop op tijd: Meest populaire woorden in de tekstuele antwoorden

Let op: slechts minimale opschoning gedaan (verwijderen de/het/en, etc.)

TAKE HOME-MESSAGES

- In elk klein onderdeel van je communicatie, beleid en interventie is gedragskennis relevant.
- Onderzoek altijd de drijfveren van je doelgroep.
- Zorg dat je boodschap:
 - Aandacht trekt, activeert, eenduidig is, toegankelijk is en optimaal cognitief te verwerken is.
- Ook als je geen direct gedrag kunt meten, kan doelgroeponderzoek enorm waardevol zijn!

NOG VRAGEN?

NEEM DAN CONTACT OP MET SABINE JANSEN
DIJKSTERHUIS & VAN BAAREN

SABINE@GEDRAGSVERANDERING.NL

06 34 33 97 95

ANOUK TUIJNMAN
TRIMBOS-INSTITUUT

ATUIJNMAN@TRIMBOS.NL

030 29 59 369

 Trimbos
instituut

D&B